Thurøbund Spejdercenter

40 års jubilæumsskrift

Forord

Da det i foråret 2013 var klart, at Thurøbund Spejdercenter ville markere stedets 40 års jubilæum på en eller anden måde bad centerleder Hans Christian Andersen mig se på et jubilæumsskrift.
Jeg sagde ja til opgaven uden at have gjort mig tanker om hvad et sådant skulle indeholde. Det blev ret hurtigt klart for mig, at hvis det skulle være et skrift fyldt med historiske fakta som fx personer, arrangementer og en masse datoer ville det kræve langt flere ressourcer og langt mere tid, end jeg har haft mulighed for at lægge i det og det ville måske også ende med at blive en lang lidt kedelig opremsning. Jeg har derfor valgt at beskrive nogle ting, sådan som jeg husker det og måske har hørt det engang i de 18 år jeg har haft min gang på stedet. Indimellem kommer der nok en personlig vinkling på tingene, det håber jeg at man kan bære over med.
Jeg har spurgt nogle få personer om de kunne bidrage med nogle få historiske fakta og ellers sjove anekdoter eller hvad de nu kunne finde på. Desværre har det ikke givet noget videre resultat til dato. Men hvem har sagt at et jubilæumsskrift er et færdigt dokument?
Hvis nogen bliver inspireret til at rette, hvis jeg har skrevet noget forkert eller at bidrage med fakta, anekdoter eller andet (det behøver ikke være så kedeligt det hele), så skal man endelig ikke holde sig tilbage. Vi kan altid fylde på efterfølgende og så har vi et bedre jubilæumsskrift til centerets 50 års jubilæum. Indtil videre er der ca. 2 tomme sider og hvis der kommer mere materiale end det trykker vi bare nogen flere.
Angående billeder har jeg bevist holdt mig til gammelt materiale fra før den tid, som de fleste nuværende centermedarbejdere kan huske. Man er også meget velkommen til at bidrage med billedmateriale, som kan illustrere historie eller anekdoter og det må gerne være fra nyere tid.
Ellers kan jeg henvise til centers logbøger og fotoalbummer, der går langt tilbage. Der finder man alskens historier og sjove betragtninger og en masse gode billeder. Derudover finder man i tusindvis af billeder på nuværende og gamle centermedarbejderes computere, på centerets og gruppers hjemmesider og på diverse fildelingssider. Det er bare med at finde dem frem og måske skrive lidt om hvad de forestiller.
Dette var, hvad det blev til i denne omgang.
Afslutningsvis vil jeg benytte lejligheden til at ønske Thurøbund Spejder tillykke med de 40 år (+ lidt mere vil nogen sikkert mene) og sige nuværende og tidligere centermedarbejdere og bestyrelsesmedlemmer tusind tak for indsatsen, sammenholdet og venskabet.

Med spejderhilsen
Jørgen Jensen
Centermedarbejder (ikke blandt de mest aktive længere), ex-centerleder (nogen siger sikkert diktator) og nuværende udlejer.
August 2013.

Centerets oprettelse

Tidligste historie

Thurøbund Spejdercenters tidligste historie fortaber sig lidt i tågerne fordi de mennesker, som fik ideen til stedet og var med til at sætte det i gang enten ikke er mere eller også har de ikke noget med stedet at gøre mere eller også ved vi ikke hvem de var.
Hvis man var historiker ville man nok begynde at søge skriftlige kilder og det er naturligvis også gjort. Hvis man søger i CVR-registret vil man få oplyst at centerets startdato er 01.01.1901.
OK, så ved vi hvor BP fik ideen til at starte spejderbevægelsen i 1908! Eller også må vi konkludere at CVR-registerets oplysninger nok ikke er helt korrekte.
Hvornår ideen til spejderaktiviteter på Thurøbund opstod ved vi ikke, men vi ved at det første arrangement var et primikursus i 1970. En af bagmændene var Keld Espersen og vi har et par billeder fra dengang.

Det første er taget fra DDS´s daværende kursusskib Hans Hartvig Møller, som senere blev afløst af Ran, der i øvrigt er en hyppig gæst på stedet. Man ser en Ålborgjolle og en motorjolle og i baggrunden en helt flad og bar skråning.

Det andet billede viser teamet og kursisterne. Forrest fra højre ses Per Østergaard, Erik Sø og Kjeld Espersen.
Kjeld var en af idémændende bag kurset og til at opbygge, hvad der oprindeligt var tænkt som et kursuscenter for søspejdere på Thurøbund. Senere har man nok konstateret, at søspejdere alene var en for snæver kundekreds til at opretholde et fast kursuscenter og derfor blev stedet ændret til Thurøbund Spejdercenter i 1973 og man begyndte at tilbyde centersommerlejre og kurser for alle spejdere.

Grastengård

Familien Larsen på Grastengård har i flere generationer været meget venlige mod Thurøbund Spejdercenter. Man stillede skråningen, hvor lejrpladsen er til rådighed i mange år og centeret lejede en hel længe på gården i endnu flere år for en symbolsk leje.
Oprindeligt var Grastengård både bolig, værksted og depot for centeret og man kan vist godt sige at hvis centermedarbejderne ikke fik malerhjerne af at arbejde med bådene fik de det nok af at overnatte i et rum lige ved siden af. Husets vægge var ikke helt tætte. Det var før man tænkte så meget på arbejdmiljø.
Efter man fik centerbygningen til at overnatte i blev Grastengård fortsat brugt til værksted og depot og det var helt fantastisk at gå en tur på loftet og finde alverdens gode sager fra svundne tider.
Familien Larsen blandede sig aldrig i hvad centermedarbejderne og centeret foretog sig og hvis vi havde brug for deres hjælp med et eller andet var de altid meget hjælpsomme. Det hændte nok at centerets gamle traktor strejkede eller var kørt fast og så kom Niels, Anders eller senere også Andreas straks og hjalp.
En af de ting, som mange gamle centermedarbejdere nok husker fra Grastengård er fyret. Det var et varmuftsoliefyr, der jo ikke kørte til hverdag, så det kunne nok være lidt vanskelligt at starte. Hvis

man læser logbøger fra gamle dage støder man på flere frustrerede indlæg, hvor en medarbejder har bakset med skidtet i lang tid uden held og så kom en eller anden tilfældigt forbi og trykkede på knappen hvorefter bæstet startede med et brøl!
Der var engang et natløb med spøgelsestema for de mindste spejdere og på Grastengård blev der bidraget til uhyggen bl.a. ved at slæbe jernkæder hen over loftet. Det var der ingen der tog særlig notits af. Men da fyret blev tændt og hele bygningen rystede et øjeblik, syntes spejderne og flere af de unge medarbejdere, at nu blev det faktisk lidt for uhyggeligt.
Ingenting var evigt og desværre valgte familien Larsen at afhænde Grastengård og centeret måtte rømme den længe, der havde været en meget væsentlig ramme om centerets aktiviteter året rundt i mange år. Det var trist og siden har det været en udfordring at opbevare centerets materiel og finde egnede steder til vedligeholdelse af både og andet grej.

Lejrpladsen

I begyndelsen lånte man skråningen, hvor lejrpladsen er, af familien Larsen på Grastengård og vand hentede man vist hos naboen. Der var ingen installationer, vand hentede man hos en nabo, strøm og telefon var der ikke og naturligvis heller ingen kloak. Lokummerne stod på skrænten i skoven, efter sigende var der aldrig nogen, der lukkede dørene for udsigten var helt fantastisk.

Det var knap så fantastisk, når lokumsspandende skulle tømmes, hvilket efter sigende skete lige ved centermedarbejdernes lejr og altid i deres frokostpause.
Man kan vist stadig finde fundamentet til lokumsskuret på skrænten i skoven og måske danne sig et indtryk af udsigten dengang.
Sådan fungerede det i mange år indtil Det Danske Spejderkorps valgte at købe skråningen, der var vist i 1980.
Den første installation, der blev lagt ind var en telefonlinie, senere fik man også både vand, el og kloak.
Senere købte Det Danske Spejderkorps mere jord på marken mellem den oprindelige lejrplads og Grastenvej og lejrpladsen er nu på ca. 50.000 m².

Broen

Et spejdercenter, der stort set kun udbyder sejladsaktiviteter skal naturligvis have en bådebro og man kan vis roligt sige at uden broen var der ikke noget Thurøbund Spejdercenter i den form som det har. Eller sagt på en anden måde, broen er en af ejendommen Thurøbunds allervigtigste aktiver.

Hvornår den bro, der ses på dette billede er bygget vides ikke, men den var mindst 25 år gammel, da isen holdt flyttedag med den i vinteren 1996-1997. Om der har været noget andet før denne bro vides ikke.
De inderste ca. 50 meter bestod af løse brofag, der stod på bukke, der blev forankret i havbunden ved at slå rafter i. De yderste ca. 25 meter var et fast brohoved. Den inderste løse bro blev taget ned om efteråret og sat op igen om foråret. Der skulle ofte repareres en del i forbindelse med opsætningen og det var altid noget af et puslespil at få det til at hænge sammen og nå helt ud til brohovedet. Som det ses af billedet blev det sommetider lidt skævt. Nogen vil nok huske det som en ualmindelig kold fornøjelse at vade rundt og sætte den bro op og det er faktisk sket at man måtte starte med at slå isen i stykker for at kunne gøre det, for blot at konstatere, at det var frosset til igen dagen efter, så var det forfra med at smadre isen inden det egentlige arbejde kunne fortsættes.
Den bro var efterhånden noget vakkelvorn og de sidste par sæsoner fik større og tungere skibe som fx Ran ikke lov at anløbe broen, da det bare ville ende med at de ville sejle rundt med en broruin hængende på det ene fribord.
Som sagt gjorde isen det til sidst helt af med broen, den blev knækket over i flere dele og stod pludselig et helt andet sted.
Heldigvis var det på daværende tidspunkt besluttet at bygge en ny bro og penge, tilladelser o.l. var klar. Det blev en fast bro hele vejen og der kom en vinkel på brohovedet, så større skibe bedre kunne lægge til. En entreprenør slog pælene og monterede vangerne og i forlejren til Sølandslejren i 1997 blev dækket slået på af en meget energisk flok søspejderledere og centermedarbejdere. Den bro har nu stået i 16 år og har det fint. Der er med tiden blevet slået nogen agterpæle (ikke helt nok vil nogen synes), der er blevet monteret fenderbrædder på den yderste del og der er kommet en flydebro til de allermindste joller.

Thurøbundhytten

Efter at Det Danske Spejderkorps erhvervede lejrpladsen gik arbejdet med at bygge hytter på stedet i gang. De tre bygninger A, B og C hytterne stod færdige i 1983-1984. A og B hytterne som en sammenhængende udlejningshytte og C hytten som fast base for Thurøbund Spejdercenter. Siden dengang er ejendommen blevet brugt hele året rundt og af mange mennesker til spejderformål og alt muligt andet, som er foreneligt med det.
Senere blev der etableret lejrpladstoiletter i kælderen under bygning C, så de indlejede toiletvogne kunne afskaffes og bygningsmassen er løbende blevet vedligeholdt og forbedret til bedre at kunne danne ramme om de aktiviteter, der foregår.
Der er dog stadig ønsker til forbedringer og udbygninger fra centeret, fra Plan-kurserne og fra andre brugere. Det er fx bedre køkkenfaciliteter i bygning A, bedre og mere tidsvarende proviantopbevaringsmuligheder til lejrpladsen, en (gerne to) bådehal(ler) og værksted til vedligeholdelse af centerets både og andet grej, et større samlingslokale og en del andre ting. Om det nogensinde lader sig gøre afhænger dels af om pengene til det kan findes og dels af om der kan dispenseres fra bl.a. kystfredningsreglerne.
Hytten og lejrpladsen ejes af Det Danske Spejderkorps og den daglige drift forestås af et hytteudvalg, der for en dels vedkommende består at folk, der tidligere har haft tilknytning til Thurøbund Spejdercenter

Arrangementer

Sommerlejre

Thurøbund Spejdercenters formål er at afholde arrangementer. De vigtigste arrangementer er centersommerlejrene og der er her at tusindvis af spejdere og andre igennem 40 år er startet som de rene novicer udi sejladsens kunst og rigtig mange af dem er blevet rigtig gode sejlere samtidig med at de har hygget sig og haft det sjovt med alt det andet, som også sker på en spejderlejr.
Thurøbund Spejdercenter får som udgangspunkt ikke tilskud af nogen art og skal derfor selv tjene de penge, der skal til for at holde stedet kørende. Centersommerlejrene er den væsentligste del af centerets indtægt og uden dem vil det hurtigt gå ned ad bakke. Det må siges at gå ganske godt med at få afholdt centersommerlejre. Der er typisk åbent 5-6 uger hver sommer og det er faktisk tæt på at være enestående bland de danske spejdercentre. Det kan godt være at centerlederen nogle år har nervøse trækninger over om det er muligt at skrabe en stab sammen til alle sommerlejrugerne, men det løser sig gerne i sidste ende og det sker uhyre sjældent at en sommerlejr må aflyses pga. manglende stab. Det er vist ikke sket i mands minde.
Ud over centrets egne sommerlejre har der været afholdt en lang række sølandslejre, divisions- og distriktssommerlejre og andre store arrangementer, ingen nævnt og ingen glemt, i samarbejde med centeret og hytteudvalget.

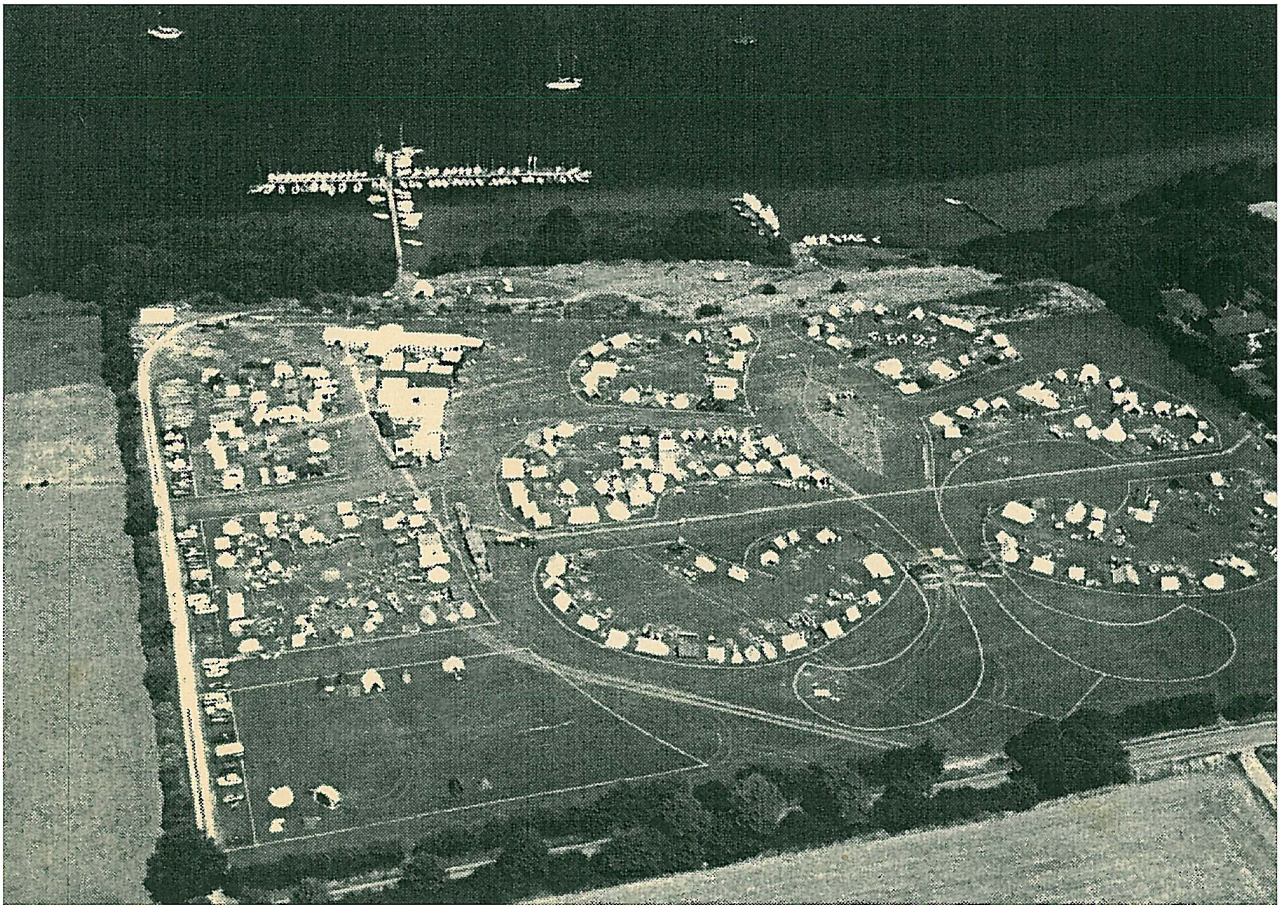
På en stor lejr kan man fx muntre sig med at få teltene til at stå på en bestemt måde og bygge en hel masse ekstra bro, som det var tilfældet her ved en af sølandslejrene.

Andre arrangementer

Ud over centersommerlejre har Thurøbund Spejdercenter igennem tiden udbudt en lang række arrangementer som weekendlejre, MUS-lejre, forskellige sejladskurser o.l. til spejdere og ikke spejdere samt interne arrangementer for centermedarbejderne. Ikke fordi der er nogen særlig indtjening ved det, snarere tværtimod, men fordi det er sjovt og udviklende og kan give dem, der ikke kommer på sommerlejrene en god oplevelse. Centerledelserne og –medarbejderne har igennem tiden arbejdet med at udvikle disse arrangementer og det vil forhåbentlig fortsætte i fremtiden.

Gæsterne

Thurøbund Spejdercenter henvender sig først og fremmest til spejdere uanset hvilket spejderkorpskorps eller anden organisation eller hvilket land de måtte komme fra.
I de gode år, hvor der ikke er korpslejr kommer der op mod 1.000 gæster på lejr, i de år, hvor der er korpslejr noget mindre. Så det er blevet til nogen tusinder igennem tiden.
En del at de grupper, der besøger centeret kommer igen, for spejdergruppernes vedkommende typisk med 2-3 års mellemrum og for en del af vores weekendgæsters vedkommende hvert år.
Selvom optimistjollesejlads måske ikke er den mest oplagte aktivitet for små børn, hvis motorik måske knapt er fuldt udviklet og ældre mennesker med gigtsvage knæ, så ender det alligevel med at næsten alle kommer ud på vandet, for det er jo både sjovt og udfordrende og med lidt hjælp fra de søde centermedarbejdere går det trods alt sådan at de fleste ikke forlader bådene helt frivilligt.
Thurøbund Spejdercenter slår sig ikke op som et internationalt spejdercenter, men udenlandske gæster er velkomne og igennem tiden er det blevet til en del gæster fra vore nabolande og fra mere

fjerne himmelstrøg, bl.a. fordi det aktivitetstilbud vi har og ikke mindst måden vi lader spejderne sejle på er næsten unikt på europæisk plan.
Den sidste gruppe gæster, der skal nævnes her er skoleelever fra Svendborg kommune, der i 25 år har udbudt sejlads på skoleskemaet. I forårs- og efterårsmånederne kommer der stort set dagligt en flok skolelever med deres lærere og sejler i Thurøbund. I begyndelsen var det mest i sejlbåde, nu er det mest i kajakker og kanoer. Det er naturligvis et aktiv for centeret og ejendommen at det bliver brugt næsten hele tiden og samarbejdet med skolesejladsen fungerer fint og fortsætter forhåbentligt i mange år endnu.

Centermedarbejderne

Hvis ikke der er nogen centermedarbejdere er der ikke noget center, så enkelt er det!
Thurøbund Spejdercenter drives udelukkende på frivillig basis. Faktisk betaler centermedarbejderne også for at komme, hvilket kommer som en stor overraskelse for de fleste, ikke mindst for udlændinge.
Der har igennem tiden været hundredvis af ildsjæle, der har brugt uendeligt mange timer på centeret året rundt og derhjemme med at planlægge, holde møder, leje ud, lave regnskab, søge fonde og meget, meget andet. Det er ikke få, der stort set har brugt al deres fritid og måske mere til for at få det hele til at hænge sammen.
Intet holder evigt og der skal nye kræfter til hele tiden. Det har formentlig altid været en løbende proces at skaffe nye centermedarbejdere. Ofte er de nye helt uerfarne med at sejle og meget af det andet, der foregår, men med tiden bliver man mere erfaren og tager måske mere og mere ansvar.
Der er naturligvis også nogen, der stopper igen. Men der er også en del, der fortsætter i mange år med bestyrelsesarbejde o.l. mens de overlader aktiviteterne på centeret til de unge friske kræfter.
Det er sket at centeret i korte perioder stort set ikke har haft nogen centermedarbejdere og –ledelse og at andre er gået ind og overtaget stedet og startet på en frisk, men i de seneste mange år har der været et løbende generationsskifte, hvor et mix af mere og mindre erfarne har fået stedet til at køre.
Når man er og arbejder så tæt sammen opstår der naturligvis tætte personlige relationer, der har givet langvarige venskabsforhold langt ud over, hvad der har med centeret at gøre og der er kommet rigtig mange bryllupper og børn ud af at folk har mødt hinanden på Thurøbund Spejdercenter.

Bådene

Bådene er naturligvis helt centrale for Thurøbund Spejdercenter og stedets aktiviteter.
På centeret findes en bred vifte af robåde, kanoer, optimistjoller, Thurøjoller, Meginjoller. Svendborgjoller og motorbåde. Igennem tiden har der været eksperimenteret med forskellige bådetyper med skiftende held. Nogen både, fx Thurøjollerne har bevist deres værd, som en båd der er relativt simpel og let at vedligeholde og samtidig spændende og udfordrende at sejle, ikke mindst for dem, der skal prøve grænser af. Andre som fx Ålborgjollen har bevist deres værd som en stabil båd og sikker båd til sejlhike, men desværre er de meget vedligeholdelseskrævende og centeret har måttet opgive dem, hvilket i hvert fald nogle er kede af.
Centeret har siden Grastengårds dage haft en stor udfordring med at vedligeholde flåden, der består af 30-40 fartøjer, da men ikke har et velegnet sted at gøre det og det kan på sigt vise sig at være en uholdbar situation.
Ud over centerets egne både råder man over nogle fartøjer, som man enten tidligere har ejet eller som man via samarbejde med andre bytter sig til. Det er fx Travaljen, en Ålborgjolle og Svendborg Skolesejlads' kanoer.

Vejret

Der er nogen, der siger at der ikke findes dårligt vejr, kun forkert beklædning.
Det kan der måske være noget om, men det er alligevel ikke helt rigtigt, når man er ude at sejle.
Det er dog rigtigt, at nogle centermedarbejdere kalder meteorologer for statsfinansierede lystløgnere, når man få minutter efter at have hørt vejrudsigten i radioen eller, som det nok er mere brugt nu, taget den på nettet, kan konstatere, at alt, det være sig vindretning og –styrke, sol og skyer, er helt anderledes end forudsagt.

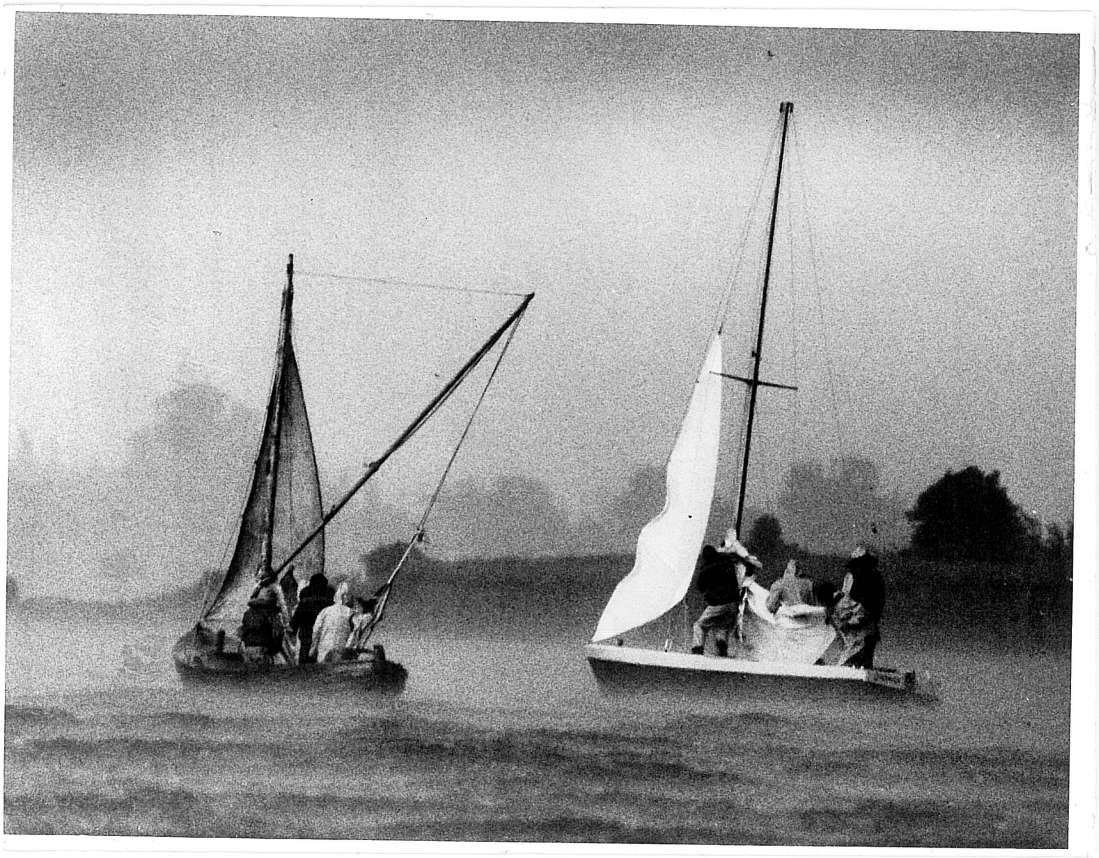

Det formodes også at være tilfældet, da dette billede blev taget.

Selvom Thurøbund er dejlig under alle forhold så tager det sig alligevel bedst ud i solskin, 25°C og ca. 6 m/s vind fra et sted mellem NV og SV.